

„BĂIETE, AI AVUT ZILE!”

Incorporarea în armată a fost începutul sfârșitului pentru cariera sportivă a lui Marius Harabagiu. FOTO: Arhiva personală Marius Harabagiu

În octombrie 1989, Marius Harabagiu era soldat în termen la o unitate de infanterie din Râmnicu Sărat. De câteva luni câștigase titlul național la juniori, la lupte libere. Cariera sa sportivă era în acel moment pusă sub semnul întrebării, având în vedere că la Râmnicu Sărat nu putea să se antreneze. De la Hunedoara, antrenorul său încerca să îl mute de acolo. A ajuns câteva săptămâni mai târziu la Buzău, dar ziua de 22 decembrie a pus capăt carierei sale de performanță.

Răzbușirea maiorului

În octombrie 1989, soldatul Marius Harabagiu a câștigat meciul decisiv pentru ASA Buzău, la categoria 100 de kilograme, la lupte greco-romane. Astfel, asociația sportivă din Buzău a reușit să rămână în prima divizie.

În 1989, AS Constructorul Hune-

doara avea o puternică secție de lupte. Unul dintre sportivii de aici, Marius Harabagiu, reușise, în primăvară, să câștige titlul național la juniori la lupte libere, categoria 100 de kilograme. Și alți elevi ai antrenorului Emil Nicoară obținuseră rezultate foarte bune în diverse competiții. Din păcate, trei sportivi foarte buni, Marius Harabagiu, Nicolae Trașcă și Sorin Juverdeanu urmau să fie încorporați. Perioada de recrutare a coincis cu cea în care luptătorii se aflau în cantonament, pe Litoral. Acest lucru a stârnit furia unui maior de la Deva, care i-a trimis pe cei trei să își efectueze stagiul militar la UM 01258 din Râmnicu Sărat. „În data de 21 septembrie 1989 am fost încorporat, alături de Nicu Trașcă și Sorin Juverdeanu. Nea Emil Nicoară, antrenorul nostru, era foarte supărat că am fost trimiși tocmai la Râmnicu Sărat. Speraserăm că vom ajunge la Târgu-Jiu, unde am fi putut să ne continuăm activitatea sportivă. Antrenorul a tot făcut intervenții

peste intervenții ca să ne transfere. Nu știam că nu se putea face asta, pentru că nu erau permise transferurile între armate. Noi aparținem, la Râmnicu Sărat, de Armata a II-a, în timp ce Târgu-Jiu era arondat Armatei a IV-a. Am ajuns într-o companie cu 1.800 de oameni, din care doar vreo 30 eram sportivi. Ni s-a promis că vom merge la Spartachiadă, la judo. Nu s-a întâmplat. Pe de altă parte, condițiile din armată erau mizerabile. De fapt, nici nu știu cât era armată și cât era bătaie de joc. Tot soldații erau cei care își umileau colegii. Noi nu suportam așa ceva. Aveam altă personalitate. Nu aveau să-și bată joc de noi”, își amintește Marius Harabagiu.

De la Râmnicu Sărat, la Buzău

De la Hunedoara, antrenorul Emil Nicoară continua să spera că elevii săi vor fi transferați în altă parte. S-a întâmplat că ASA Buzău, care avea

echipă de lupte greco-romane, se afla în situația să retrogradeze din prima divizie. Antrenorul de la Hunedoara a vorbit cu cei de la Buzău și le-a explicat că ar putea scăpa de neașturi dacă reușesc să îi ia pe băieții lui în lot. „Eu eram la lupte libere, dar diferența față de greco-romane nu e mare. Ei nu aveau om la sută. Așa am ajuns la sfârșitul lunii octombrie să lupt la Rădăuți, la categoria 100 de kilograme. L-am învins pe un senior din Constanța, iar ASA Buzău s-a salvat de la retrogradare. Pentru mine nu era un lucru ieșit din comun, deși trecusem la alt stil. Antrenorii au promis că mă vor duce la Buzău”, spune Marius Harabagiu. S-a întors la unitate. „Era foarte rău la Râmnicu Sărat. Măncarea era infectă. Și acum îmi amintesc acest lucru. Apă caldă era o singură dată pe săptămână. Normal că nu ajungeau toți să se spele. Eram 1.800 de oameni.

(Continuare în pag. a III-a)

JURNALE PERSONALE

9 NOIEMBRIE

Exodul spectacular al nemților din Est ascunde realitatea: comunistii n-au deșus armele în Est. Continuu să dirijeze aceleași personaje puternice care se declară acum liberali și democrați - cea mai bună situație este în Ungaria, cea mai proastă în Polonia, unde conduce același general Jaruzelski. În RDG, fostul șef al poliției STASI, Egon Krenz, este atotputernic.

(Continuare în pag. a II-a)

CALENDAR

9 noiembrie (joi)
Soarele a răsărit la 7:03, a apus la 16:55
Luna a răsărit la 14:36, a apus la 2:00
Sărbătoare creștină: Sf. Mc. Claudiu, Castor, Sempromian și Nicostriu; Sf. Mc. Onisifor și Porfirie; Sf. Ier. Nectarie Făcătorul de minuni

S-a întâmplat la 9 noiembrie 1989

● Observatorul astronomic al Academiei de Științe din China a instalat cel mai mare telescop din Extremul Orient pe un vârf de munte, la o altitudine de 960 m, într-o zonă aflată la nord de Beijing, în Masivul Yanshan. Telescopul optic folosea oglinzi pentru colectarea și reflectarea luminii în vederea luării de imagini ale unor obiective din spațiul cosmic. Cea mai mare oglindă avea un diametru de 2,16 m. Telescopul putea lua imagini din Univers de la o distanță de 10 miliarde ani-lumină.

Ramona VINTILĂ

JURNALUL ZILEI

Nicolae Ceaușescu a fost invitatul de onoare al Conferinței organizației București a PCR. Avea și motive să se deplaseze la eveniment, întrucât adunarea l-a propus pentru alegerea în funcția de secretar general la Congresul al XIV-lea. Întreprinderea de Transporturi Auto Cluj a raportat depășirea planului și economii importante la materii prime, în cinstea „marei forum al comuniștilor” care se pregătea. În cadrul „Zilelor culturii clujene” a avut loc „Ziua artelor plastice”.

Ceaușescu, reales și în Capitală

Nicolae Ceaușescu a participat la lucrările Conferinței organizației București a Partidului Comunist Român, la care s-a decis realegerea sa în funcția de secretar general.

(Continuare în pag. a II-a)
SALA DE LECTURĂ

ULTIMA SINTEZĂ AGERPRES CITITĂ DE CEAUȘESCU

Învățăturile lui Mihail Sergheevici către fii săi, comuniștii. Lecția despre democrație

„Democrația poate exista numai în condițiile exercitării de către toți - stat, organizații obștești, fiecare colectiv și fiecare cetățean - a drepturilor ce le revin, un motiv de îngrijorare crescândă îl reprezintă și încercările unor persoane și grupuri de a-și atinge scopurile individuale sau de grup prin organizarea tulburărilor de masă, prin provocarea actelor de violență. Asemenea lucruri sunt intolerabile într-un stat de drept”. (M. Gorbaciov, Raportul „Cu

privire la direcțiile fundamentale ale politicii interne și externe a URSS”, iunie 1989, Agenția TASS); „În interesul restructurării, în interesul dezvoltării democrației nu putem admite, în nici un caz, ca inițiativa oamenilor să degeneze în samavolnicie, ca libertățile și drepturile unei părți a societății să se înfăptuiască pe seama stîrbirii drepturilor și libertății altei părți a acesteia. Și, cu atât mai mult, nu se poate admite ca democratizarea proceselor

sociale să fie folosită împotriva ordinii noastre constituționale” (M. Gorbaciov, Cuvântare la încheierea Plenarei CC al PCUS, aprilie 1989, Agenția TASS); „Ar fi trebuit să avem în vedere, de la bun început, că orice lărgire a democrației, umanizarea vieții trebuie să se desfășoare paralel cu lupta fără compromis împotriva elementelor criminale.

(Continuare în pag. a III-a)

DIN PRESA EXILULUI

Ungaria și Consiliul Europei. Budapesta bate la ușa importantului for occidental

Ungaria a cerut oficial să fie primită în Consiliul Europei, iar secretara generală a acestei organizații care grupează 23 de state, dna Catherine Lalumiere, a declarat la Paris: „Dacă procesul de democratizare din Ungaria va continua așa cum se prevede, atunci adresarea acestei țări la Consiliul Europei va fi aprobată în maximum câteva luni de Adunarea Generală a Consiliului, care se va întruni probabil chiar la Budapesta, în semn de solidaritate cu Ungaria nouă”.

Acesta va fi un eveniment istoric, căci pentru întâia oară de la terminarea celui de-al doilea război mondial, o țară vest-europeană va adera la comunitatea politică a Europei Occidentale. „Intrarea Ungariei în Consiliul Europei va marca sfârșitul divizării Europei, hotărât de marile puteri vestice și URSS la conferința de la Yalta” - a spus dna Catherine Lalumiere.

Declarațiile secretarei generale sunt rezultatul unor contacte îndelungate, din ultimul timp, între conducerea de la Strasbourg a Consiliului Europei și guvernul de la Budapesta. În fruntea Adunării Generale a celor 23 de membre ale

Consiliului Europei se află suedezul Anders Björck, care a și înscris pe agenda viitoarei sesiuni europene primirea Ungariei ca membru deplin și acordarea de statut special (tranzitie spre poziția de membru) URSS-ului, Poloniei și Iugoslaviei.

La ultima sesiune europeană de la Reykjavik, în Finlanda, a asistat și un ministru ungar, care a semnat în numele țării sale aderarea la Charta Culturală Europeană și a Fondului Financiar Intereuropean - cele două instituții de bază ale Consiliului Europei. Se așteaptă acum ca Ungaria să semneze Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Carta Socială a Europei - două documente politico-sociale fundamentale ale țărilor vest-europene.

Dacă Ungaria va fi primită în Consiliul Europei și va ține într-adevăr alegerile legislative în chip liber și democrat în anul ce vine, 1990, ea va cere probabil să fie primită în Piața Comună Europeană - cea de-a doua mare instituție a Europei Occidentale.

(Continuare în pag. a IV-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Strategii în goana după alimente

Paulina Buculei (62 de ani) este pensionară, după ce acum patru ani a pus punct unei cariere de dascăl de aproape patru decenii. „Un kilogram de mălai, un litru de ulei sau câteva pâini reprezentau un lux pe vremea comunismului. La cozi imense, de câteva ore bune, erau nevoiți să stea oamenii de rând, ca noi, pentru a ajunge să se «răsfete» cu oricare dintre aceste produse, la care se adăugau multe altele. Dacă în provincie, de cele mai multe ori, consumul era restricționat printr-o cartelă, pe care vânzătorul bifa articolele cumpărate în limita rației impuse, în Capitală puteai avea norocul să poți cumpăra «o rație mai mare». Așa se trezeau așteptând la cozi ce păreau interminabile chiar și cinci membri ai unei familii, pentru a-și mări «achiziția».

În vara lui 1989 am plecat cu soțul și fetița din localitatea buzoiană în care locuim la București, «să ne facem aprovizionarea». Plecați de acasă cu noaptea-n cap și inarmați cu multă răbdare, am făcut primul pas în zona Gării de Nord, unde știam că este o alimentară unde «mai bagă» câte ceva bun, în afară de celebrele conserve de pește care făceau nelipsite piramide din magazinele ceaușiste și la care toți ne uitam cu greață.

(Continuare în pag. a II-a)

Agenda Elenei Ceaușescu

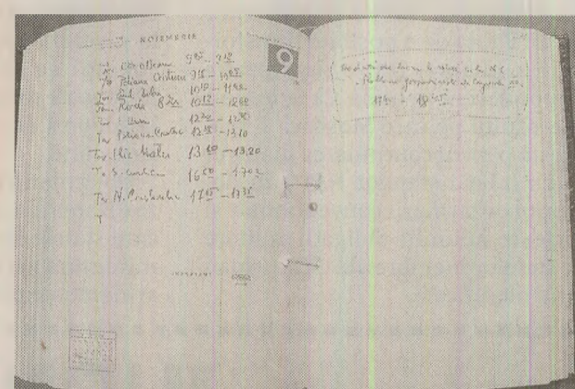
Printre documentele accesibile din arhiva CC al PCR, nici unul nu te ajută să știi cum primiseră Nicolae și Elena Ceaușescu vestea căderii Zidului Berlinului.

Joi, 9 noiembrie 1989, între orele 9:05-9:18, la Cabinetul 2 a fost primit generalul Constantin Olteanu, fost secretar al CC cu propagandă, mai nou secretar cu relațiile internaționale. La amiază a fost prezent în biroul ei și Ilie Matei, noul secretar al CC cu propagandă (orele 13:10-13:20). Altfel zi obișnuită, petrecută cu subalternii direcți: Emil Bobu (orele 10:10-11:00), Radu Constantin (10:12-12:00), Ion Ursu (12:20-12:35), Silviu Curticeanu (16:50-17:02) și Nicolae Constantin (17:15-17:35).

Ca în zilele tensionate ce vor urma în decembrie, Poliana Cristescu a fost de două ori la Cabinetul 2: prima dată între orele 9:18 și 10:05, a doua oară între 12:35-13:10. S-a ținut și o ședință la săliță, prezidată de Nicolae Ceaușescu, pe tema „Probleme gospodărești ale Congresului al XIV-lea” (orele 17:40-18:45).

Dar, cu o zi înainte, Elena Ceaușescu fusese la Pitești în calitate de reprezentant al conducerii de partid la conferința județeană de dare de seamă și alegeri ce desemna și delegații la Congresul al XIV-lea. În drum, la întoarcere, oprise și la Petrești.

Preotul Gheorghe Dinulescu, căsătorit cu o nepoată de departe a Elenei Ceaușescu, povestește cum ceva cu totul deosebit s-a petrecut în acea zi. Mașina cu Elena Ceaușescu a oprit la cimitir. Iar ea a început să scoată din portbagaj pachete cu pomană pentru tatăl ei și să împartă

treacătorilor. Nae Petrescu fusese țaran cu pământ de „mijlocas” și prăvălie. Vîndea gaz, sare, zahăr, ață, ace și cuiu... Poate și băutură. Casa aveau unde s-a ridicat brutăria CAP-ului - în mijlocul satului, puțin peste drum de biserică.

Murise tânăr, în 1949. I-a fost tăiată crucea frumoasă din cimitir într-o noapte, se spune, de oameni trimiși de Lenuța, ajunsă „om mare”.

La 9 noiembrie 1989, consătenii Elenei Ceaușescu din Petrești povesteau despre această unică pomană împartă pentru tatăl ei. „Și presimțise și ea sfârșitul”, au spus peste șase săptămâni.

Lavinia BETEA

REVOLUȚIILE DE CATIFEA

A căzut Zidul Berlinului

În primul lui discurs, Egon Krenz promite continuitate și anumite schimbări. Rolul partidului va rămâne același, dar promite deschiderea unui dialog cu opoziția. A doua zi, el se întâlnește cu reprezentanții ai Bisericii, Sinodul din Dresda al Bisericii Evanghelice contestă rolul conducător al partidului și le cere liderilor partidului să ceară scuze pentru brutalitățile din zilele precedente. La 23 octombrie, numărul demonstrațiilor atinge 300.000 de participanți. La fel la 30 octombrie, o săptămână mai târziu. La 24 octombrie, Krenz este confirmat de Parlament, Volkskammer, 26 de deputați votează împotriva; alți 26 se

abțin. Este o noutate pentru docilul parlament comunist. La 27, Gunther Schabowski se întâlnește cu liderii Noului Forum. Tema: legalizarea organizației. În aceeași zi, Consiliul de Stat anunță amnistierea celor care au părăsit RDG în ultimele luni. O dată cu 1 noiembrie, măsura luată de Honecker de a anula călătoriile în țările blocului sovietic este revocată. Efectul este că exodul crește din nou. La 1 noiembrie, Egon Krenz merge la Moscova, unde declară că nu regretă trecutul. Spune că Polonia și Ungaria nu sunt niște modele pentru el. „Nu mi plac modelele ori standardele”, spune Krenz. „Chipul lui de mort pă-

rea înfricoșător. Avea suficientă minte ca să nu ceară sprijin militar sovietic pentru a restaura ordinea în țară. Gorbaciov exclusese această posibilitate. În schimb, i-a cerut lui Gorbaciov sprijin politic împotriva atacurilor șefului reformist al organizației de partid din Dresda, Hans Mosdrow. Gorbaciov a fost de acord.

Situația însă nu se calmează. 2.000 de refugiați sunt înregistrați zilnic. La 2 noiembrie, întors din URSS, Krenz cere demisia lui Margot Honecker, soția lui Erich Honecker, și a lui Harry Tisch, liderul sindicatelor oficiale.

(Continuare în pag. a IV-a)

Mandatul stabilit de Ceaușescu pentru consfătuirea de la Moscova a șefilor marilor state majore ale armatelor din Organizația Tratatului de la Varșovia

La 28 februarie 1989, a avut loc la București ședința unei comisii speciale a Organizației Tratatului de la Varșovia (OTV). În cursul ei s-a analizat un document de lucru sovietic, referitor la propunerile de dezarmare prezentate de fiecare stat membru al OTV.

După zece zile de la reuniunea respectivă, în capitala Austriei au început negocierile dintre NATO și OTV privind reducerea efectivelor militare și a cantităților de armament convențional existente în Europa.

La mijlocul lunii aprilie 1989, Marele Stat Major al Forțelor Armate ale URSS a propus desfășurarea la Moscova, în ziua de 28 aprilie 1989, a unei consfătuiri a șefilor Marilor State Majore ale armatelor statelor membre ale OTV. Scopul reuniunii respective era evident: „A se discuta nivelurile cantitative în forțe armate și armamente ce ar urma să fie convenite în diferite etape ale negocierilor (de la Viena - n.r.), lista cu armamentele ce se propun pentru prima etapă (a negocierilor - n.r.), precum și delimitarea zonelor de reducere a armamentelor și efectivelor în Europa, de la Atlantic la Urali”.

La consfătuirea de la Moscova, România a fost reprezentată de o delegație condusă de generalul-locotenent Nicolae Eftimescu, prim-locțiitor al șefului Marei Stat Major. Acesta a fost însoțit de doi ofițeri și de un reprezentant al Ministerului Afacerilor Externe. Pentru reuniunea militară din capitala URSS, aceștia au primit aprobarea de la Nicolae Ceaușescu „să se conducă după mandatul aprobat de Dumneavoastră în luna martie a.c. pentru desfășurarea negocierilor de la Viena referitoare la forțele armate și armamentele convenționale din Europa”. Documentul respectiv (pe care îl publicăm alături) a fost aprobat de Comitetul Politic Executiv al CC al PCR și comunicat Ministerului Afacerilor Externe la data de 3 martie 1989.

Trei luni mai târziu, Ioan Totu i-a trimis lui Nicolae Ceaușescu un raport privind stadiul în care se aflau negocierile de la Viena. Printre altele, ministrul Afacerilor Externe sublinia că delegația României s-a străduit să limiteze prezența militară străină pe teritoriile altor state, în condițiile menținerii celor două blocuri militare din Europa - NATO și OTV.

În contextul schimbărilor care aveau loc pe continentul european, atât diplomației, cât și generalii români care au participat la reuniunile OTV din anul 1989 au observat o modificare semnificativă în discursurile reprezentanților sovietici. Aceștia testau reacția partenerilor din OTV față de o posibilă transformare a alianței într-o organizație preponderent politică. Ca urmare a interesului pe care Moscova îl manifesta pentru continuarea dialogului cu liderii statelor NATO în domeniul dezarmării convenționale și nucleare, anumite obligații militare ale statelor membre ale OTV urmau să fie modificate.

În același timp, liderii politici din Ungaria și Polonia își exprimau deja sub diferite forme intențiile privind o posibilă retragere a țărilor respective din OTV. O serie de discuții în acest sens au avut loc la Varșovia, în prezența lui Eduard Sevardnadze, șeful diplomației sovietice, în cursul reuniunii Comitetului Miniștrilor Afacerilor Externe ai statelor membre ale OTV (26-27 octombrie 1989).

Într-o conferință de presă desfășurată la Varșovia (30 octombrie 1989), I. Boimov, adjunct al ministrului sovietic al Afacerilor Externe, a negat faptul că Ungaria și Polonia doreau să se retragă din OTV. Cu toate acestea, desființarea Zidului Berlinului (9 noiembrie 1989) și „revoluția de catifea” de la Praga au accentuat problemele politice și militare cu care se confruntau sovieticii în procesul de reorganizare a OTV. Dintr-o dată, hotărârile adoptate la 28 aprilie 1989, la Moscova, de șefii Marilor State Majore ale armatelor statelor membre ale OTV au fost puse sub semnul întrebării de evoluția evenimentelor de la Berlin și Praga.

Mandatul delegației române la negocierile cu privire la forțele armate și armamentele convenționale în Europa

1. În întreaga sa activitate, delegația va promova activ concepția și propunerile tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, privind trecerea la dezarmare convențională în Europa, ca parte integrantă a edificării securității și dezvoltării cooperării pe continent, acțiunile concrete ale României în vederea adoptării unor măsuri de reducere radicală a armamentelor convenționale, a efectivelor și cheltuielilor militare, în contextul eforturilor de ansamblu pentru oprirea cursei înarmărilor și realizarea dezarmării.

Va arăta că România a propus încă în 1986 adoptarea unui program complex de dezarmare, care, având în centrul său dezarmarea nucleară și eliminarea concomitentă a armelor chimice și a altor arme de distrugere în masă, să prevadă măsuri de reducere substanțială a armamentelor convenționale, efectivelor și cheltuielilor militare, astfel ca până în anul 2000 acestea să reprezinte cel puțin 50% față de nivelul actual.

Delegația va sublinia că România a fost prima țară care a hotărât, prin referendumul național din noiembrie 1986, reducerea în mod unilateral, cu 5%-10%, a armamentelor convenționale, efectivelor și cheltuielilor militare.

2. În acest cadru se va acționa pentru asigurarea unui echilibru militar la niveluri (sic!) tot mai reduse, în condiții de securitate egală, astfel încât toate statele europene să se afle la adăpost de orice act de forță sau agresiune.

Obiectivul final al tratatelor să fie realizarea în Europa a unei situații în care statele să nu dispună decât de minimum necesar de forțe armate și armamente pentru Apărare.

În prima etapă a tratatelor să se convină plafoane echilibrate, aproximativ egale, pe tipuri de arme, pentru ansamblul forțelor armate și armamentelor care vor face obiectul negocierilor, aflate în dotarea statelor din cele două alianțe. Aceste niveluri să fie substanțial mai reduse în raport cu cele existente în prezent. În stabilirea lor să se țină seama atât de factorii cantitativi și calitativi ai efectivelor și tehnicii militare, precum și de alți factori, cum sunt cei geografici și strategici.

– În cursul acestui proces să fie eliminate dezechilibrele și asimetriile actuale.

– Efectivele și armamentele supuse reducerii să fie demobilizate și, respectiv, distruse sau transferate pentru folosirea în scopuri pașnice. Reducerile să-și găsească reflectarea în diminuarea corespunzătoare a cheltuielilor militare.

– Măsurile convenite să fie verificate prin mijloace tehnice naționale și proceduri internaționale, inclusiv inspecții la fața locului. Controlul să se extindă atât asupra măsurilor de reducere, cât și asupra angajamentelor asumate cu privire la forțele armate și armamentele care rămân după efectuarea reducerilor.

3. Ținând seama de interesele specifice ale țării noastre, delegația română să propună, de asemenea, următoarele:

– Reducerile preconizate, numerice sau procentuale, să fie cât mai substanțiale. În acest sens, delegația să se pronunțe, în negocierile concrete care vor avea loc, pentru reducerea la jumătate a numărului de tancuri aflate în Europa. Să propună ca aceiași nivel de reducere să se aplice și la categoriile de forțe armate și armamente, care vor intra în negocieri.

– Reducerile să se aplice pe întreaga zonă care face obiectul negocierilor (Europa de la Atlantic la Urali) și numai în unele regiuni geografice.

– În cadrul reducerilor care se vor efectua, să se aplice un procent mai mare de reduceri (sau limite) pentru statele cu potențial militar mai puternic.

De asemenea, să se stabilească limite cu privire la numărul total al militarilor și armamentelor unui stat care pot fi amplasate în afara teritoriului său național.

– În acordurile ce vor fi negociate să se înscrie plafoane-limită atât pe ansamblul fiecărei alianțe, cât și pentru fiecare stat în parte, în special pentru statele cu o pondere militară mai mare sau aflate la linia de contact între cele două alianțe.

În cazul în care repartizarea între statele participante la o alianță militară ar urma să se facă între statele respective, să se stabilească criterii pe baza cărora să se repartizeze plafoane-limită pe țări în cadrul alianței. Acestea să aibă în vedere factorii calitativi ai armamentelor și efectivelor militare, dimensiunea teritoriului care trebuie apărat, poziția geografică etc.

– Într-o primă etapă, să se acorde o atenție prioritară reducerii cu cel puțin jumătate a armamentelor cu mare capacitate ofensivă, cum ar fi tancurile, artileria de calibru mare, mașinile blindate de luptă, precum și trupele de desant aerian și aerporturate, unitățile de pontonieri etc. De asemenea, va susține propunerile privind adoptarea unor măsuri de reducere și în ce privește aviația militară.

În urma acestor reduceri, să se realizeze plafoane comune pe ansamblul celor două alianțe în ceea ce privește efectivele militare și armamentele respective, cum ar fi:

- a) efectivele militare în Europa să fie reduse la 3 milioane de oameni (de la aproximativ 5 milioane în prezent);
- b) tancurile să fie reduse la 40.000 (de la aproximativ 90.000 în prezent);

c) artileria să fie redusă la 60.000 de unități (de la aproximativ 130.000 în prezent);

d) mașinile de luptă ale infanteriei și transportoarele blindate să fie reduse la 60.000 (de la aproximativ 120.000 în prezent).

– Statele participante să-și asume, prin angajamente unilaterale, obligația că nu vor folosi mijloacele financiare eliberate de pe urma reducerilor în alte scopuri militare. În acest sens, să indice, pe o bază voluntară, domeniile economice și sociale spre care vor fi direcționate sumele economisite, urmând ca, într-o etapă ulterioară, reducerile corespunzătoare ale cheltuielilor militare să fie incluse în acordurile concrete ce se vor încheia și să facă obiectul unor măsuri de control.

4. Având în vedere complexitatea pe care o prezintă definirea raportului de forțe și stabilirea unor echilibruri pe categorii de arme, delegația să promoveze ideea rolului pe care îl pot avea măsurile unilaterale (nenegociate) pe care să le adopte statele în vederea impulsionării negocierilor, atât cu privire la forțele armate și armamentele care fac obiectul acestora, cât și din domeniul altor forțe militare care nu sunt obiect de negocieri, dar contează în calculul de ansamblu al raportului de forțe.

Asemenea măsuri se pot exprima în reduceri, rediscuări etc.

5. Delegația să acționeze pentru ca între negocierile pentru dezarmare convențională - cu participarea statelor din alianțele militare - și negocierile cu participarea tuturor statelor semnatare ale Actului final (de la Helsinki - n.r.), pentru adoptarea de noi măsuri de încredere și securitate, să se stabilească un sistem de informare reciprocă, fără ca rezultatele în fiecare din cele două forumuri să se interconțină.

Dr Petre OPRIS

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

Rușii au reușit o formidabilă scamatorie trezind entuziasmul occidentalilor pentru „reformă” încredințate aceluiași persoane din vechea nomenclatură.

Sanda Stolojan,
Nori peste balcoane.
Jurnal din exilul parizian.
Traducere din franceză de Micaela Slăvescu.
Revizuită de Sanda Stolojan,
București, Humanitas, 1996, p. 309

Am încheiat ieri filmările (urmând să mai adaug câteva cadre de completare și refacere). De acum înainte începe o altă etapă, la capătul căreia voi trage linie și voi constata cât am reușit din ceea ce mi-am propus. Câte ceva cred că am făcut, deși sentimentul de mulțumire s-ar putea să survină din realizarea în sine a unor servetele. Totul depinde, așa cum am mai spus, de „calapod”. De acum înainte vor începe din nou ideile, proiectele dezamăgitoare, iarăși speranțele ș.a.m.d. Începe acel suspans care face ca profesia noastră să fie palpitantă și unică. Și pentru că am vorbit despre suspans, mai urmează unul: zilele acestea se dă calificativul la „Secretul”. Sunt foarte curios dacă imi vor face porcăria să mă ardă. Ceea ce mă va obliga să fac un mare scandal. Asta ar putea să fie, pe de o parte, bine - cel puțin în perspectiva celui alt scandal, care va izbucni cu noul film.

Alexandru Tatos,
Pagini de jurnal. Ediție alcătuită de Liana Molnar-Tatos,
București, Editura Albatros, 1994, p. 543

Altațieri m-am oprit să urmăresc depunerea de coroană de flori la statuia lui Lenin. Limuzinele, uniforme militare străine, garda, câteva autocare de turiști ruși, poliție. Dimineață cenușie, umedă, prevăstind ploaia. Delegații străine aduc coșuri cu flori scoase din limuzine negre. Personalul Ambasadei URSS, cu neveste, copii aliniați pe alea ce duce la stație. Cu doi ani în urmă, necunoscuți au incendiat-o cu cauciucuri de camion. Urmele se văd și astăzi pe postament.

Stelian Tănase,
Acasă se vorbește în șoaptă.
Dosar & Jurnal din anii târzi ai dicatorului, Compania,
2002, p. 169

O discuție la coadă (două bătrâne de vechi București):

– A demolat-o și pe Maica Domnului!
În cartierul Tei-Colentina (aproape de blocul unde locuiesc nepotul Victor cu ai lui), o stradă importantă se numise, până acum câteva luni, Maica Domnului; acum i se zice Strada Ozontului. De fapt, un rest de orizont cu moloz de ruine jalnice. A demolat-o și pe Maica Domnului...

La Gruui, unde am fost pentru două zile, am gătit mâncare la piroștii, la găteje. Butelii de aragaz nu au mai adus în era, iar curentul electric este oprit mai tot timpul zilei.

– Epoca-lumină, bombănea soră-mea, Coca, fi-ți-er epoca lumină, Ceaușecule! Doi ani măcar, să trăiești și voi cu oase și resturi și să vă pregătiți mâncarea la piroștii ca țigani!

Deocamdată, blestemul ne ajunge pe noi, nu pe ei.
Să nu uit impresiile (cu brânciuri) din Autogara Băneasa, de unde se ia mașina spre Gruui. Nu am reușit să mă urc în cursa de 3:30 amiaza: speram ca după ora 4:00 să se poată călători mai omenește.

Spre ora 4:00 au început să vină alții, să curgă - în grupuri sau câte unul - și iar aglomerație. Și fiecare, cu saci de pâine, cu serviete și sacose, legate împreună, să poată fi duse pe umăr. Sacosele astea burdușite, legate cu sârmă, cu sfoară, erau tot atât de mizere ca și stăpânii lor. Navetiștii - țărani - restul de țărani.

Întâi își atrăgeau atenția petecele nădragilor, adidașii prăpădiți, cu șosețele de lână ridicăte, strângând salopete, pantaloni de doc ponoșiți, flanelele rupte și iar cărpite, șepci urâte - abia câte unul purta coșoc sau vreo căciula de blană mai acătării. Femeile erau și mai ponoșite: de sub fuste de cârpă ieftină ieșeau acei ciorapi-nădrași pestriți, grosolani, vânduți în comerț. Acești ciorapi-nădrași diformi, vârați în botforii „colhoznicii” fac din aceste femei - tinere sau bătrâne - un fel de trunchinuri diforme, hidoase. (Toate mărfurile vândute în comerț azi par confecționate din petice, din resturile „refolosibile”, din „inlocuitori”, tot ce e făcut din lână, piele, bumbac, materiale adevărate se dă la export).

Încât obielele și opincile de altădată, ciorapii de lână tricotați în casă - și chiar gumarii, „en vogue” acum vreo 15-20 de ani, păreau mai demni, dădeau o ținută mai cuviincioasă omului...
Vedeam cum vin pe rând, îi vedeam apoi adunați, bălând în stație, răzând proteste, duhând a rachiu cel mai ieftin (pus în vânzare, în cinstea congresului), îi priveam și mai de aproape și îi vedeam mici, degenerați, niște stărpituri de oameni, unii, dându-și importanță, aflându-se în treabă și ei, printre alții, burduhănoși, dar tot așa îmbrăcați, de la vechituri, deși așisau o mai mare scofală și bunăstare de-acolo, din sat... Și peste tot, bătrâni, bătrâne, tărăndu-se și ei, veniți „la oraș” să-și mai cumpere câte ceva (în sate nu se mai aduce nici un fel de aliment, și dacă se mai aduce, împart între ei), oficialii - cei care dețin vreo funcție, vreun rolșor cât de cât în conducerea satului - și gestionarii magazinelor sunt cei care hotărăsc împărțirea contra aceluia „ajută-mă să te ajut...”.

Bătrâne și bătrâni care se târaie și ei, cu câte două sacose legate între ele, sprijinindu-se în bastoane - și când ajung la „peron” se așază pe jos (nu sunt bănci), nici nu le pasă de praful sau de scuipății de pe jos.

Și, în sfârșit, se apropie timpul când va trebui să vină cursele pentru diferite direcții, să „tragă la peron”, și nu vin, și se aude că iar n-au motorină, cauciucuri de schimb... Și, în sfârșit, vine într-un târziu una hârbită și atunci, toți, bărbații ăștia amețiți, prăpădiți, se reped, nu le mai pasă de bătrâni, de femeile cu copii, calcă în picioare, daru ghionți, busec, urle cretin, injură porcos și un damf de rachiu ieftin ieșesc din gură știrbe sau printre dinții stricați...

Satul - țărani - navetiștii; o adunătură care nu mai știe nici de milă, nici de omenie, nici de demnitatea unii cu față de alții. Totdeauna, când trebuie să merg la Gruui cu autobuzele IRTA, mă apucă groaza!

Florenta Albu, Zidul mortor (Pagini de jurnal) 1970-1990,
București, Cartea Românească, 1994, p. 425-426

Plouă. De ieri. Intorcându-mă spre casă, pe la ora 00:13, văd zeci de autobuze, mașini, tramvaie oprite. Dinspre Strada Virgiliu, trec drumul spre Nuferilor, la sala Radio, turme nesfârșite de bărbați și femei, plouați, uzi, sub umbrele, mulți doar în haine, cu spatele plecat ferindu-se de vânt, deși, împinși de la spate și din părți, de cei mai mari peste cei mai mici, în mâini ținând monstruoase pancarte și fotografii uriașe, înfipte în câte-un băț, ale celor doi mari peste turme, lozinci, eșarfe, steaguri, toate ude, vestejite, inmuiate, atârând greu și plouând mereu peste cei notând, doi câte doi prin ploaie, și nesfârșit, cotind spre fațada principală a Radioului. Acolo, Ceau. Urle, iarăși, o „mare” ședință-consiliu, în care auditoriul strigă din minut în minut: „Ceaușescu reales, la al paispelea congres!” Cei ce ne taie calea nu par deloc entuziaști de care se va scrie mâine în ziare. E o armată jalnică de oameni uzi de ploaie, plictșiți, răzând și injurându-se. Îl aud pe unul strigând celorlalți: „Măăă, mi s-a muiat placarda de la ploaie!”. Îi răspund ecourile de râsete și icnete. Entuziaștii! Peste câteva minute, eu la ieși din sală, fericiți de succesul oratoric și va da cu ochii de aceste fantome penibile, care vor urla și vor agita steaguri, el răspunzându-le, convins că toți aclamatorii au venit spontan, din dragoste și din entuziasm plomat. Deocamdată stau și eu sub umbrelă, așteptând să se scurgă zeama asta mușcăită și fleșcăită de ploaia care nu mai conținește. Dar nu se termină, sunt mulți, foarte mulți. Trec printre ei, mă strecoar și-mi vine să vărs de scârbă!

Titel Constantinescu,
Frica și... alte spaime, București, Editura Victor Frunză,
1996, p. 334-335

Fără o zi de armată, atotce cunosătorul Ceaușescu nu-i scutea de „indicații prețioase” nici pe militarii de carieră. Pe români. Cu sovieticii n-avea nici o șansă FOTO: Arhivele Naționale

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

Din partea organizatorilor a fost întâmpinat de Barbu Petrescu, primar al orașului și prim-secretar al Bucureștiului, care i-a adresat următoarele omagii: „Vă rog să permiteți ca, în numele delegațiilor și invitațiilor la Conferința de partid a municipiului București, al tuturor comunistilor și oamenilor muncii din Capitală, să salutăm cu nemărginită bucurie, cu profundă recunoștință, prezența la lucrările conferinței a genialului strateg și ctitor al României moderne, strălucit militant revoluționar al partidului, al mișcării comuniste și muncitorești internaționale, personalitate proeminentă a lumii politice contemporane, tovarășul Nicolae Ceaușescu.”

Exprimând voința nestrămutată a comunistilor, unanimită afirmată cu prilejul adunării și conferinței de dare de seamă și alegeri, și în deplin consens cu gândurile și simțămintele tuturor oamenilor muncii din Capitală, vă rugăm să ne permiteți să dăm glas hotărârilor noastre de a susține cu înflăcărare istorica propunere a Comitetului Central al partidului privind realizarea dumneavoastră, mult stimată și iubite tovarășe Nicolae Ceaușescu, la Congresul al XIV-lea, în suprema funcție de secretar general al Partidului Comunist Român”.

Krenz i-a scris lui Ceaușescu în ziua căderii Zidului Berlinului

La 9 noiembrie, când Zidului Berlinului s-a prăbușit, Egon Krenz i-a scris o scrisoare lui Nicolae Ceaușescu prin care i mulțumea pentru feliicitările aduse într-o telegramă anterioară, cu ocazia realegerii sale în fruntea comunistilor din RDG (7 noiem-

brie). La acea dată, când totul se prăbușea în juru-i, Krenz încă mai credea în menținerea socialismului, după cum reiese din textul adresat omologului român: „Permiteți-mi să dau expresie convingerii că relațiile de prietenie și colaborare pe toate planurile dintre partidele și statele noastre, bazate pe interese și țeluri comune, se vor dezvolta și adânci fructuos și în viitor, spre binele popoarelor noastre, precum și în interesul păcii și socialismului”.

Depășire de plan și economii

Întreprinderea de Transporturi Auto Cluj și-a prezentat bilanțul pentru primele zece luni ale anului 1989. Astfel, activiștii unității au raportat că au avut „rezultate dintre cele mai bune”, aceasta însemnând că planul la producția fizică a fost îndeplinit în proporție de 114%. În aceiași perioadă, volumul de prestații exprimat în lei a fost realizat în proporție de 103,3%, iar productivitatea muncii, în proporție de 101,6%. La indicatorul producție netă s-a raportat a depăși în valoare de peste 1.222 mii lei. Toate aceste succese s-au făcut în conformitate cu dispozițiile partidului privind economisirea resurselor, adică prin încadrarea în costurile de producție stabilite la nivelul economiei. În zilele premergătoare Congresului al XIV-lea, oamenii muncii de la Întreprinderea de Transporturi Auto se angajau să-și, intensifice eforturile în vederea obținerii unor rezultate superioare cu care să cinstească apropiatul eveniment”.

Întrecere socialistă

Colectivul Cooperativei „Tehnică” din Brașov a raportat realizarea planului pe

primii patru ani ai cincinalului la producția marfă industrială. În fruntea întrecerii s-au situat colectivele de muncă conduse de Lincă Dragomir, Constantin Cucu, Stelian Dumbrăvescu și Maria Popa.

Zilele culturii clujene

În cadrul „Zilelor culturii clujene” a avut loc „Ziua artelor plastice”. S-au programat numeroase expoziții: județeană de artă plastică și decorativă, la Galeria nouă a Filialei Cluj a Uniunii Artiștilor Plastici; „Realitatea socialistă - izvor de inspirație pentru tinerii plasticieni”, organizată de Institutul de Arte Plastice la Biblioteca Centrală Universitară; expoziția-dezbateri „Vocea militantă de arta plastică românească”, la Muzeul de Artă; „Trăim și învățăm în Clujul Epocii Nicolae Ceaușescu” - a elevilor de la Liceul de Artă; „Artă și contemporaneitate” la Galeria Asociației artiștilor plastici amatori; „Omagiu Congresului al XIV-lea al Partidului” - a cercului „Atelier 11”, la Casa municipală de cultură; „Prezentul socialist în lumină și culoare” - a tinerilor laureați ai Festivalului Național „Cântarea României”; la Casa tineretului; expoziția de artă plastică și decorativă a elevilor Școlii populare de artă; „Toamna românească” - a artiștilor plastici amatori de la Regionala CFR; „Chipul nou al patriei oglindit în grafica și pictura clujeană contemporană” la CUG; „Ctitorii ale Epocii Nicolae Ceaușescu”, la Cooperativa „Constructor”; „Ostașii țării cinstesc partidul” - a membrilor cercului de artă plastică de la Casa Armatei; „Să fii copil în România socialistă, în anii Epocii Nicolae Ceaușescu”, la Casa pionierilor și șoimilor patriei.

Ilarion IJU

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Strategii în goana după alimente

(Urmare din pag. 1)

La alimentarea cu pricina, am avut senzația că am tras lozul câștigător. «Așteptam să bage conserve de carne de vită și de porc!» ne-a spus, șoptit, un pensionar instalat confortabil într-un scaunel pliant, ultimul dintr-o coadă de aproximativ 30 de persoane. Ne-am așezat și noi la rând și, după două ore de așteptat, duceam la mașină, ca pe-o adevărată pradă, cele șase conserve de carne - două de fiecare, pe care reușiserăm să le cumpărăm. Următoarea oprire strategică: Bucur Obor. Încă o alimentară căreia i se dusese vestea. De data aceasta, o coadă care mergea mai repede, pe trei rânduri. O adevărată ofertă - un kilogram de mălai pentru fiecare cumpărător. Eu, soțul și fetița stăm de două ore. A doua oară însă, vigilența vânzătoarelor ne dejoacă fenerile de a ne încerca norocul și a treia oară. Una dintre femei ne recunoaște și se răstește de aude toată coada că, din cauza «unor abuzivi» ca noi, ajung alții să rămână fără mălai. Întindem banii repede și ne luăm tâlpășita, strângând triumfător pungile. În drum spre mașină însă, o idee năstrucioasă îmi incolțește în minte. Schimb bluză cu alta pe care o aveam în mașină și mă așez din nou la coadă. Îmi vine rândul după doar câteva zeci de minute de așteptat. Vânzătoarea toarnă cu pâlnia mălaiul în sacoași și întinde mâna după bani, în timp ce-l pune pe cântar. Când ridică ochii, mă recunoaște. O adevărată ceartă se incinge din senin. Vocea țipătoare a vânzătoarei este susținută de zeci din spate - oameni așezați la coadă, care se tem că nu mai ajunge și până la ei. În hărmălaia creată, cei din spatele meu mă dau violent la o parte, iar unul înșcăpă punga pe care mă pregăteam s-o iau. Vânzătoarea abia apucă să-mi dea banii înapo. Aventurile escapadei noastre din Capitală dedicată cumpărăturilor s-au sfârșit abia seara, când, după ce ne-am mai învățat prin oraș în căutare de filipiruri, am dat peste o brutărie, unde, mare ne-a fost mirarea, nu se dădea pâine pe cartel. Ne-am așezat din nou la coadă și am luat 10 pâini. În mașina mironosă a pâine proaspătă, ne-am îndreptat apoi spre casă obosiți, dar mulțumiți de adevărata «comoară» pe care o duceam cu noi.

(a consemnat Carmen PREOTEȘOIU)

„BĂIETE, AI AVUT ZILE!”

(Urmare din pag. 1)

Ne obișnuiserăm cu toate și nu mai speram că vom reuși să scăpăm de acolo. Deja începuserăm să dăm plocoane pe la unitate, în special țuică, să ne lase de Sărbători acasă. Eram ca lei în cușcă. Mai mult, deja participaserăm la șapte sedințe de trageri. Făceam marșuri de câte 40 și ceva de kilometri. Așa s-au scurs zilele până la data de 6 decembrie. Dimineața a venit căpitanul și ne-a zis: Harabagiu, Juverdeanu și Trașca veniți cu mine! De astăzi sunteți detașați la ASA Buzău, la secția de lupte. Mergeți acolo. Ne-au dat tinută nouă. Până atunci umblasem cu una peticită. Imediat au găsit lucruri noi în magazie. ASA Buzău avea secții de lupte, box, handbal, fotbal, volei. Condiții radical schimbate. Aveam norma zero la mâncare, era ca la mama acasă. Eram 35 de sportivi, aveam cantina noastră, televizor în cameră. Unitatea era amplasată lângă una de transmisiuni. Mai mult, în fiecare an, în 22-23 decembrie, toți sportivii erau trimiși acasă până prin 3-4 ianuarie. Aveam haine civile și buletinele le păstram la noi. În fiecare seară mergeam la patinoar. Noi făceam sport și în timpul liber”, povestește Marius Harabagiu.

Dintre colegii lui Marius Harabagiu, în noaptea de 22 spre 23 decembrie au murit șapte și 21 au fost răniți FOTO: Arhiva personală Marius Harabagiu

inalt de 2-3 metri. Nu vedeam cine ar putea să fie dincolo de el. M-am aruncat la pământ. Au început steluțe albastre să vină de pe bloc și un pocnet mai aproape. Apoi, s-a tras din față, cumva oblic, iar gloanțele veneau tot așa. Ne-am aruncat la pământ și am început să tragem în gard. Eu am tras un încărcător, adică 30 de cartușe. Stăteam în poziția culcat, am simțit o lovitură puternică în umărul stâng. M-a nimerit cumva în lateral. Glonțul a intrat mai în spate, din oasele umărului a ricoșat în spate, la un centimetru de coloana vertebrală. N-am simțit pe moment decât o durere, ca și cum aș fi primit un pumn puternic în umăr și apoi o arsură până în gât. N-am mai putut să ridic capul. Mi-am dat seama că sunt rănit. Am pierdut noțiunea timpului, nu știu cât am stat acolo, ce am făcut. Am simțit sângele cald. Aveam haina de militar scurtă, groasă. Sângele n-a ieșit prin ea. La un moment dat m-am ridicat, am prins arma de mână, m-am aruncat în palmă dreaptă, pentru că era fierbinte, iar colegii mi-au povestit ulterior că pe alee se trăgea, dar eu o luasem la fugă printre gloanțe. M-am dus și m-am băgat în magazia de alimente și m-am culcat jos, pe beton. Acolo m-au găsit colegii pe la 2 noaptea. Ei nu știau ce e cu mine. Credeau că m-am speriat și am fugit. Nu m-au căutat. Nici n-am realizat unde sunt. Știu că după ora 2 noaptea am ajuns la infirmerie. Când m-au găsit, m-au pus pe un scaun, dar nu își dădeau seama că sunt rănit, pentru că haina era groasă, de păsă, și nu ieșise sângele prin ea. Avea doar o gaură mică. M-au apucat de mână și am început să urlu, m-au stropit cu apă. A venit comandantul, căruia i-am spus că mă doare mână. M-au dus la infirmerie. Acolo, am dat cu ochii de un sergent care avea capul desfăcut. I se vedeau creierii. Un maior, singurul doctor din unitate, nu mai prididea cu treaba. În noaptea respectivă, la unitatea noastră fuseseră șapte morți și 21 de răniți. Nu s-a ocupat imediat de mine. Am pierdut foarte mult sânge. Doar robustețea organismului m-a salvat (n.r.: el avea 1,92 m și 100 kg). De a doua zi am început să-mi amintesc. A venit maiorul, a încercat să-mi dea vestonul jos. Nu realiza că e glonțul în mine”, rememorează Harabagiu.

Operat de urgență

Pe răniți i-au evacuat la spital. S-a tras și asupra ambulanței cu care Marius Harabagiu a ajuns la unitatea spitalicească din Buzău. „Am ajuns în salon și m-au pansat. A venit un medic ortoped, a văzut că nu pot să ridic mâna și a zis că am un glonț în mine. Dimineața, pe la 5,30, m-au luat din salon și m-au dus în sala de operații. S-a tras și asupra spitalului. Am înțeles că au venit doi medici de la București. Ei ne-au operat. Atunci țin minte că m-au pus la aparat și mi-au arătat pe monitor și glonțul. Nu mi-au făcut anestezie generală. După ce l-au extras, mi l-au arătat. «Lăsați-mi-l mie», le-am cerut eu. Ei au zis nu, pentru că va fi probă la dosar. Când l-au extras au declarat că e glonț de PM 7,62. Am stat nouă zile în spital, după care am fost trimis în infirmerie. Stăteam cu încă patru răniți în salon. Unuia dintre ei, care fusese rănit în cot, i-au zis că e glonț VIDIA, ce nu era în dotarea Armatei Române. Au schimbat declarația și au spus că e de PM 7,62. A doua seară, asupra unității s-a mai tras, dar foarte puțin. Am ajuns și la Spitalul Militar Central, unde au vrut să mă treacă în rezervă, cu revenire peste un an. Am refuzat. Apoi, am stat două luni legat în garou, ca să se prindă oasele. Mi-a dat o hârtie să nu fac efort”, adaugă Marius Harabagiu. La întoarcere au început șicanele. Antrenorii erau nemulțumi că nu mai putea să facă sport și au vrut să îl trimită înapoi la Râmnicu Sărat. „Am avut noroc cu un maior, care se numea Coscone, care m-a asigurat că, atât timp cât el va fi în funcție, eu nu voi pleca de acolo. Am fost trimis și la Medicină Sportivă, unde li s-a confirmat că nu mai pot să fac sport. Am recuperat și vestonul, pe care l-am purtat așa, cu sângele pe el, cât a fost vremea rece. Am primit și un CEC de 5.000 de lei, dar și niște ajutoare în spital, adică margarină, niște cutii de chibrituri. Se băteau asistentele pe ele. Parcă nici nu îmi vine să cred că am trecut eu prin asta”, încheie Marius Harabagiu. A fost trecut în rezervă în septembrie 1990. Acum, locuiește la Ghelari, lângă Hunedoara. Are un fiu de 17 ani, care practică și el luptele libere.

Mondrise HIHN

„Radu cel Frumos”

Cei trei sportivi simteau că l-au prins pe Dumnezeu de un picior. Totul a durat până la 15 decembrie seara, când un locotenent, ce nu obișnuia să vină îmbrăcat niciodată în haine militare, a intrat în dormitor și i-a rugat să nu părăsească unitatea. „Ne-am tot întrebat ce s-a întâmplat. El primise, probabil, ordin. Aflase că ceva nu e în regulă. Dimineața, la raport, ne-a spus comandantul nostru că suntem în alarmă. Altecuva nimic. S-a dat «Radu cel Frumos». Ne-au pus să încărcăm niște butoaie cu benzină în camioane. Ne-au și spus că vom pleca la Timișoara. De ce și cum – nici un cuvânt! Noi nu aveam acces la Europa Liberă. Ne spuneau ofițerii că lucrurile nu stau tocmai bine la Timișoara, apoi că suntem în război cu ungurii. La 17 decembrie ne-au dat armamentul, dar nu și muniție de război. Având atâtea sedințe de trageri, le arătam colegilor cum să facă. Pentru noi nu era nimic ieșit din comun, dar cei care nu pusesez mână pe o armă până atunci erau speriați. Au început să ne pună și pe noi să facem plantoane. Se vorbea deja despre teroriști și eram atenționați să nu sară cineva gardul”, continuă fostul sportiv.

Rănit în umărul stâng

La data de 22 decembrie, fiecare soldat a primit câte 90 de cartușe. La orele prânzului, soldații de la Buzău au văzut și ei la televizor că oști Ceaușescu au fugit. La ora 22 s-au tras primele focuri de armă spre unitatea din Buzău. Tot în zonă se afla și comandamentul Armatei II-a, dar și alte unități militare. „S-a tras de pe niște blocuri-turn, care erau lângă unitate. Când a început să se tragă, mi-am dat seama că nu sunt armele noastre, aveam un altfel de pocnet, sunau altcumva. Eram pe o alee, fiecare la locul stabilit, în dispoziție. Ni s-a spus să nu lăsăm pe nimeni să atace unitatea, că avea un gard de beton

ARTICOLUL ZILEI

Singurătatea alergătoarei de cursă lungă

aminteste, cu admirație invidioasă, colega mai tânără. „Ca despre o locomotivă. Cu ce viteză mă deplasez, ce timp obțin. Dar viața mea pe cine interesează?”
O scenă surpriză într-un film surpriză pentru sunetul lui discret dramatic, pentru prospețimea limbajului, gestivitatea, elocvența tăcerilor și relieful replicii inteligente pe care mizează acești autori, cel puțin la noi, puțin cunoscuți: Hanna Ohannesian – scenariul, Oleg Remizov – regia, Elena Maiorova – interpreta principală. Un film ce ar putea avea ca subtitlu „Singurătatea alergătoarei de cursă lungă”. O fată aleargă, înaintea ei lungi coridoare de lumină difuză, coridoare de răbdare și renunțare, de izolare, antrena-

mente istovitoare pe șosele pustii, la ore matinale, doar zgomotul ușor al mașinii antrenorului care o urmărește și un târâit obsedant ca presiunea sângelui la accelerarea vitezei. Din când în când, glasul răgușit ce o împinge înainte: Nu încetini, rezistă, rezistă, rezistă... Un singur moment de căldură, intimă, o tubire-fulger, ce nu poate dura, pentru că Boris, strălucit matematician, când află că studenta de care s-a îndrăgostit e, de fapt, „regina alergătorilor”, campioana, care nu trebuie deranjată, atunci Romeo dă bir cu fugiții. El are nevoie de o nevastă normală, o femeie a lui, nu o stea a atletismului mondial. „Mentalitate de proprietar”, ar fi zis dragul nostru I.D. Suchianu, plasând sub semnul clasicului conflict dintre vechi și nou această recentă, foarte înțelegătoare ipostază a neînțelegerii, a prețului plătit pentru una dintre fericiți. (...) Un film al sentimentelor deloc simple, al adevărilor deloc machiate, sugerate cu delicat, dureroasă acuitate, ca și când viața însăși le-ar fi scris pe peliculă.
Alice Mănoiu
Cinema, nr. 11/1989

CEAUȘESCU, VEDEȚĂ TV

CALDE OMAGII ADUSE „TOVARĂȘILOR”

Duminică 1
11:30 Lumea copiilor (60')
Emisiune de educare patriotică, revoluționară a pionierilor și șoimilor patriei, de cultivare în rândurile lor a dragostei și recunoștinței față de partid, de tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu.
Emisiunea cuprinde, în principal, următoarele rubrici:
– Agenda pionierilor (reportaje din activitatea pionierească)
– Creștem odată cu țara (cântece și versuri patriotice)
– Suntem viitorul țării (reportaje din activitatea șoimilor patriei).
– Patrie română, țară de eroi (evocări ale unor momente importante din istoria patriei)
– De la comuniști învățăm cutezanța (rubrică de educație revoluționară)
– ABC despre lume: Ferestre deschise spre cunoaștere, Prietenii adevărului și științific și Enciclopedie de buzunar (rubrică de cultură generală și educație materialist-științifică)
– Șezătorile copilăriei (rubrică de reflectare a acțiunilor de la casele pionierilor și șoimilor patriei, din locurile cu semnificație patriotică, din tabere și altele, având un caracter cultural-educativ și recreativ.

– Șoimii patriei. Să învățăm un cântec.
– Telefilmoteca de ghiozdan (filme și seriale pentru copii).
12:30 Viața satului (20')
Emisiune cu profil politic, economic și social-cultural, având următoarele rubrici:
– Cronica agrară
– Pentru înfăptuirea noii revoluții agrare
– Noutăți în știința și practica agricolă
– Satul contemporan pe drumul înfloririi sale (modernizarea localităților și organizarea teritoriului)
– Din activitatea Centrelor de creație și cultură socialistă, „Cântarea României”
– Oameni, fapte, atitudini (Portrete ale unor colective de oameni ai muncii din agricultură laureate cu titluri de „Eroi ai noii revoluții agrare”, fapte de muncă, atitudini exemplare în muncă și viață, activitatea pentru formarea omului nou, cu o conștiință revoluționară).
12:50 Din cununa cântecului românesc (10')
Muzică populară de pe tot cuprinsul țării.
13:00 Telex (5')
13:05 Album duminical (115')
Emisiune complexă de educație, cultură generală și divertisment cuprinzând reportaje, poezie, muzică de toate genurile, în

interpretări de prestigiu, precum și scurte programe primite de la alte televiziuni. În principal, emisiunea cuprinde rubrici cum sunt:
– Concert de prânz. Muzică instrumentală
– Reportaje
– Muzică ușoară românească
– Versuri
– Desene animate
– Aspecte de la manifestări organizate de Centrele de cultură și creație „Cântarea României” cum sunt: concerte populare pentru frunțași în producție, recitaluri de poezie, serbări ale zăpezii sau ale mării, parada portului românesc, precum și programe prezentate de fanfare și alte formații artistice, în parcuri, stațiuni de odihnă și alte locuri unde oamenii muncii își petrec timpul liber în mod educativ și distractiv.
– Circ: mari comici ai ecranului sau pagini vesele din comedii cinematografice.
– Luminile rampei muzicale. Programe primite de la alte televiziuni
– Telesport
– Secvența telespectatorului
15:00 Închiderea programului
Arhivele Naționale, Fond CC al PCR – Secția Propagandă și Agitație, dos. nr. 65/1989

RADIOGRAFII CULINARE

Din rezerve tănuite

După o perioadă în care reușești să te cărpești cu una-alta, vine o perioadă neagră. Și unde mai pui că te prinde și când ești cu moralul la pământ. Supărată foarte, pentru că nu vedeam nici o ieșire și mai aveam trei zile până la leafă, m-am dus acasă și am făcut un gest „sinucigaș”, adică, am atacat rezervele cele mai bine tănuite. Ce era să fac? Nu avem timp, nu avem bani și nici alimente nu se găseau, după informațiile precise oferite se specialității codari.
Cu mare strângere de inimă, am atacat două bucați de macrou afumat și trei ouă. Am curățat peștele de oase și pe care le-am trecut ușor prin iaurt și le-am montat într-o tavă unsă cu puțin ulei. Am bătut ouăle și le-am amestecat cu felii de măslină și cubulețe de gogoșari acri. L-am pus în tigaie, cu puțin ulei încins, și le-am încheșat ușor. Am luat câte puțin și am întins pe fiecare bucată de pâine din compoziția de ouă. M-am pus pește fiecare felie de pâine bucați de pește și am turnat cu lingurița toată zeama de lămâie în care a stat peștele pe fiecare bucată. Am montat câte o jumătate de felie de lămâie pe fiecare felie și am dat tava la cuptor pentru 20 de minute. Între timp am tocat cât mai fin o legătură de

mărar și o jumătate de legătură de pătrunjel.
În zece minute, mirosul inebunitor de afumătură și-a făcut efectul asupra vecinilor. Uși trântite, vânzoleală. Pe toți îi găsisem să-și ducă gunoii! Jenica a venit „după miros”. Am pus-o la curent cu situația cumplită în care mă aflam și am ascultat și lamentările ei. În cazul acesta, situația era gravă de tot, dacă ea, care era campioană la făcut rost de una și alta, scârțâia din toate incheieturile. M-a asigurat că-și va lua revanșa și m-a întrebat pe nerăsuflăte: „Da”, ce ai la cuptor? Că a inebunit toată scara!”. I-am zis că mi-am rupt de la suflul peștele afumat dosit și l-am preparat pentru seară și dimineața, până la leafă sau până va fi ea în stare să procure ceva și pentru mine. Ultimele cuvinte le-am zis pe nerăsuflăte și cu ochii mijiiți, tot ca ea, lăsând-o să înțeleagă că... Pofța și curiozitatea au pierdut-o. Nici n-a clipit la aluzia mea, „fină”. Subjugată de curiozitatea gospodinei și de pofta mâncării, s-a așezat pe scaun și cred că luna dacă-i ceream s-ar fi oferit să mi-o aducă.
A sosit minutul 20 și am scos din cuptor tava cu sandvișurile aurii, pe care se scovigeriseră felii de lămâie, le-am presărat pe fiecare verdeț și le-am lăsat să se răcorească. În vremea asta, îi ziceam în glumă Jenică să-și ferească ochii și nasul, pentru că feliile sunt fierbinți și mă împiedicau la presărat

verdețea. Ea chicotea și fierbea de nerăbdare. Am pegătit două farfurioare și tacâmuri, mărindu-i tensiunea, apoi am trecut la „bulletinul de știri”. Era momentul în care mă puneam la curent cu tot ce se întâmpla în jur, pe o suprafață destul de mare. Jenica a început să-mi spună că și-a făcut un taior la croitoria de la complex, că tot acolo a văzut niște pulovere grozave din mohair, lucrate de fetele de la cooperativă, că au apărut în piață vânzătorii de varză murată și castraveți, de anul în curs, că la „magazinul cu de toate” au prins un hoț care furase un reșou electric. M-a informat, cu glas scăzut, că într-un „R”, ăla de pe bulevard, din capătul aleei spre troleibuz, noaptea trecută a fost arestat un bărbat, unul de la etajul șase. Că femeia aia de la blocul cu patru etaje, de pe aleea spre aprozar, aia cu bărbatul dispărut de trei ani, a dat iar de pomană la cei care treceau pe stradă, de sufletul omului ei.
Cum evenimentele erau din ce în ce mai tragice și cum eu nu eram într-o situație mai veselă, m-am ridicat și am pus câte un sandviș, așa, de gustare, tăindu-i elanul Jenicăi.
S-a repetat ca un uliu asupra sandvișului și abia la a doua gustare a reușit să-și dea seama din ce-i făcut. Mi-a zis: „Ce bine găsteți când n-ai!”, și-mi stărnă răsul cu sunetele ciudate pe care le scotea.
Veronica BECTAȘ

ULTIMA SINTEZĂ AGERPRES CITITĂ DE CEAUȘESCU

Învățăturile lui Mihail Sergheevici către fii săi, comuniștii. Lecția despre democrație

(Urmare din pag. 1)

La noi însă, atât organele de partid și de stat, cât și colectivele de muncă au admis o slăbire a atenției față de aceste probleme...
Poate cuiva i s-a părut că dezvoltarea democrației ar trebui să creeze condiții mai umane pentru delincvenți... Trebuie să îmbunătățim serios situația” (M. Gorbaciov, Cuvântare la încheierea Plenarei CC al PCUS, aprilie 1989, Agenția TASS);
„Democrația înseamnă nu numai lărgirea drepturilor reale, ci și creșterea răspunderii, disciplinei și organizării. Nu se poate să vedem în dezvoltarea democrației un sinonim al libertății anarhiei, al libertății de

subminare a legalității constituționale și ordinii de drept.
Cu toate acestea, tot mai adesea, grupulețe de diferite nuanțe se ascund în spatele lozincilor democrației, informării largi a opiniei publice și lărgirii drepturilor și libertăților omului, prezentându-se drept partizani ai restructurării, dar nefiind în realitate decât adversari înrați ai acestora” („Pravda”, mai 1989);
„Sub pretextul democrației se lansează și apeluri antisocialiste.
„Pentru a avea un tablou clar și complet al situației politice actuale nu putem să nu constatăm accentuarea manifestărilor extreme în cele mai diverse forme și în cele mai

diferite sfere sociale. Societății i se lansează în mod insidios chemări, aproape sincere, de a împrumuta valori străine socialismului din arsenalul democrației burgheze și business-ului particular. Vrem sarcina ca, întărind forțele sănătoase, care acționează pentru restructurarea, înlăturând ferm tendințele extreme, să desfășurăm cu hotărâre activitatea pe calea innoirii socialiste”. (M. Gorbaciov, Raport la Consfătuirea de la CC al PCUS consacrată problemelor activității PCUS în etapa actuală a restructurării, iulie 1989, Agenția TASS).
Arhivele Naționale, Fond CC al PCR – Secția Relații Externe, dos. nr. 22/1989

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI
O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri, numai cu **JURNALUL NAȚIONAL** 10,9 LEI

CEL MAI CITIT ZIAR DE CALITATE

www.jurnalul.ro

Cărțile se distribuie la chioșcuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

REVOLUȚIILE DE CATIFEA

A CĂZUT ZIDUL BERLINULUI

(Urmare din pag. 1)

Krenz accelerează ritmul negocierilor, dar se află mereu în urma cererilor demonstrațiilor.

Concesii care ar fi fost primite favorabil în urmă cu o săptămână sunt făcute prea târziu și nu îi mai mulțumesc pe demonstrații. Mulțimile se radicalizează continuu după 9 octombrie. Demonstrațiile practice nu mai încetează. În Berlinul de Est, la 4 noiembrie este un vârf de participare. Este un semn puternic pentru putere. Nimic nu îi mai poate opri pe nemulțumiți să se exprime, să umple bulevardele și piețele. Depășesc 1 milion. Puterea se dezintegrează. La 7 noiembrie, prim-ministrul Willy Stoph demisionează. Era în funcție de 25 de ani, din 1964. Patru zile mai târziu, toți membrii Biroului Politic demisionează. Printre ei Erich Mielke, ministrul Securității Statului, un octogenar (81 de ani) care în fața Parlamentului, în 13 decembrie, aproape senin, va răspunde huiiduielilor: „Dar eu vă iubesc pe toți!”. Willy Stoph este înlocuit de Hans Modrow (61 de ani), un economist reformist, șeful de partid al Dresdei. Faptul că era preferat de Gorbaciov i-a determinat pe Krenz și pe sprijinitorii lui să-i ofere postul. Demonstrațiile însă nu încetează. La Berlin, mărșăluiesc un milion de oameni. Poliția nu mai intervine. Egon Krenz este nepopular. I se cere plecarea. Exodul continuă ca și pe vremea lui Honecker. Increderea în regimul abia instalat este zero. Krenz îi telefonează la Kremlin lui Gorbaciov: Ce

FOTO: REUTERS

să fac? Liderul sovietic îl sfătuiește să deschidă granițele, ca să evite revolta la scară mare. Până la 9 noiembrie, aproape 300.000 de oameni au trecut granița. Șeful de partid al Berlinului de Est, Gunther Schabowski, anunță în după-amiaza zilei de 8 noiembrie că, începând de a doua zi, est-germanii pot părăsi țara prin orice punct doresc. La miezul nopții, zidul de la Berlin – ridicat la 13 august 1961 – se deschide. E o cădere simbolică, asemănătoare cu căderea Bastiliei. Se încheie o epocă. Poliția, grănicerii privesc descumpăniți și nu știu ce să facă. Atunci fraternizează cu mulțimea. „Deschideți poartă!”, strigă lumea: „Tor auf, tor auf!”. Locuitorii din ambele părți ale Berlinului, zeci de mii de locuitori, năvălesc în zona zidului. Cântă, scandează, dansează. Tot Berlinul, de Est și de Vest, este pe străzi. E o noapte

magică. Se încheie o istorie întunecată. Zidul de la Berlin a fost cel mai puternic simbol al divizării Europei. „Zidul protector antifascist”, cum i se spunea oficial zidului, avea 165,7 kilometri în jurul Berlinului occidental. „Fiecare secțiune avea o lățime de aproximativ 1,2 m, o înălțime de 4 m și o grosime de 15 cm, împodobită cu bare de oțel armat din 10 cm în 10 cm. Înainte de ridicarea zidului, 3 milioane de est-germani (a șasea parte din populație) trecuseră în Vest. 2.000 de oameni pe zi treceau în vara anului 1961 în Vest. „46 de morți printre cei care au încercat să treacă zidul în 1962. În 1989, au fost doi. Cifrele oficiale dau 258 de uciși de grăniceri. În 1991, statisticile dau alți 216 morți. Nu se cunoaște numărul real al celor care au reușit să treacă zidul între 1961 și 1989. Și deodată, după 28 de ani și 91

În noaptea de 8 spre 9 noiembrie, zeci de mii de berlinezi au așteptat de-o parte și de alta deschiderea punctelor de frontieră din zidul-graniță între RDG și Germania Occidentală. FOTO: Arhiva Media NATO

de zile, zidul dispărea. Locuitorii Berlinului de Est năvălesc în Berlinul de Vest. 2 milioane de vizitatori în primul week-end pentru a vedea ce vizionară la televizor, dar le fusese interzis. Zidul a fost un întreg popor, l-a ținut ingenuncheat. Obsesia a crescut treptat până la explozia din noiembrie 1989, care a fost un adevărat catharsis, o eliberare. Acest sfârșit de săptămână

avea, mai curând în Berlinul de Est decât în cel de Vest, acea intensitate magică, transformatoare pe care am întâlnit-o ultima oară în Polonia, în toamna lui 1980. Oameni obișnuiți își regăseau glasul și curajul, pofta de viață – Lebensmut (...). Sunt clipe în care simți că undeva un inger și-a desfășurat aripile (...). La început, a fost chiar Zidul: zidul și sistemul pe care îl reprezenta

și îl ocrotea. Zidul nu se afla undeva la periferia Germaniei de Est, se afla chiar în centrul ei. Și trecea prin inima fiecăruia. Era greu, chiar și pentru cei din alte țări est-europene, să aprecieze pe de-a-ntregul povara de ordin psihologic pe care o reprezenta. Toate agențiile de presă, toate televiziunile dau știrea, însoțită de reportaje, comentarii. La Beijing nu se spune și

nu se arată nimic despre căderea zidului. Beijingul este însoțit în această tăcere de Phenian și București.

Lucrurile s-au petrecut extrem de repede. Nimeni nu a fost pregătit pentru o asemenea situație. Cancelarul Kohl se afla în vizită oficială în Polonia. Vizita este întreruptă, toți liderii politici ai Germaniei occidentale, liderii ai opoziției din RDG, diverse personalități participă la mitinguri spontane, care sunt peste tot. Este o mare sărbătoare. Membrii Bundestagului, Parlamentul din Bonn, se ridică în picioare la aflarea vestii și cântă imnul „Roata istoriei se învârtă mai repede”. Președintele Bush declară că este foarte fericit: „Nu am de gând să dansez pe Zid (spune el unui colaborator n.a.). Amintindu-și de evenimentele din 1956, din Ungaria, când propaganda americană i-a încurajat pe revoluționari, făcându-i să aștepte la un ajutor din partea Occidentului, nu dorea ca est-germanii să conteze pe ajutorul militar american dacă regimul lor va încerca să întoarcă istoria înapoi, printr-un masacru asemănător celui din Piața Tian An Men. Bush este reținut și pentru că dorește să-l menajeze pe Gorbaciov de reacția cercurilor conservatoare din URSS. O bucurie prea marcată pe tema căderii comunismului l putea să îi creeze mari dificultăți lui Gorbaciov.

Stelion Tănase, din volumul Istoria căderii regimurilor comuniste, București, Humanitas, 2009, p. 222-224

AICI RADIO EUROPA LIBERĂ!

Doina Cornea deplânge poziția intelectualilor români

Fosta profesoară de franceză care și-a pierdut slujba de la Universitatea din Cluj, din vestul României, din cauza protestelor sale repetate față de politicile economice și culturale ale lui Ceaușescu a scris, de curând, o altă scrisoare către Vest. În scrisorile sale anterioare, Cornea l-a acuzat pe Ceaușescu de faptul că a transformat țara într-o imensă închisoare unde poporul este continuu atacat și umilit. Ea a mai protestat față de încălcarea Constituției și de persecutarea celor care critică regimul. De data aceasta ea a descris poziția precară a intelectualilor din România.

Potrivit Doinei Cornea, în România există experți în domeniile științifice și culturale, ale căror calificări se datorează în mare parte eforturilor lor. Acești intelectuali, care au înlocuit vechea generație și care au fost reduși cu forța la tăcere, sunt lipsiți de putere politică și nu aspiră la aceasta. Ei nici nu încearcă să vorbească împotriva modului greșit în care conducerea României administrează puterea politică, iar cauza, potrivit Doinei Cornea, este „o deficiență naturală a spiritului”.

Ea a deplâns faptul că, deși în România există intelectuali de calibrul internațional care ar putea cântări consecințele deciziilor regimului, ei păstrează tăcerea și evită confruntarea cu regimul și dezvăluirea adevăratei stări de lucruri. „Câte autorități medicale au luat poziție împotriva Programului de Alimentație Științifică a populației? Ei erau primii care puteau aprecia consecințele sale dezastruoase peste timp. Câți istorici contemporani (nu îi socotesc aici pe istoricii puterii), adevărați savanți în domeniile lor, nu au continuat să aprobe, în ultimii 45 de ani, fără mustri de conștiință, falsele afirmații ale propagandei oficiale?”

Cât despre scriitori, critici literari și filozofi, Cornea a spus că mulți dintre ei au fost duplicitari în scrierile lor din cauza că au dorit să evite afirmarea adevăratelor lor credințe. Cornea a spus că și dacă ar fi pledat în scris pentru dreptate, adevăr și libertate tot nu ar fi fost de ajuns. Nu poți doar să vorbești despre valori, ele trebuie internalizate și transformate într-o forță spirituală

care să schimbe sau cel puțin să influențeze societatea. Ea a spus că o întrebare chinuitoare îi revine în minte: „De ce atât de puțini scriitori stau alături de colegii lor oprimați?”. Ei ar trebui să fie de partea scriitorilor puși pe lista neagră, chiar și pentru aceea că scriitorii reduși la tăcere sunt printre cei mai buni, iar tăcerea lor afectează negativ cultura română. Ea a mai deplâns lipsa de solidaritate a scriitorilor cu editorii care, în numele adevărului, s-au sacrificat publicând anumite cărți. Subliniind faptul că valorile spirituale care animau vechile generații de intelectuali în scrisul lor și în viața de zi cu zi erau convingeri profund înrădăcinate și nu sunt cuvinte goale, Cornea a încercat să atragă atenția intelectualului român asupra rolului său în societate. După părerea sa, un adevărat intelectual trebuie să fie implicat în realitate, atent la evenimentele și la contemporanii săi. El trebuie să joace rolul unui martor, nu un rol pasiv, ci un rol care trebuie să vorbească despre adevăr, justiție, un reper al vremurilor sale. Ea a spus că opinia unor intelectuali, cum că se poate sta deoparte fără a te implica în istorie, este o iluzie. O astfel de atitudine sfârșește prin a se transforma în complicitate. Așa cum a subliniat Cornea, „noi toți suntem condamnați să trăim în istorie”, fie că rămânem pasivi, din lașitate, fie că suntem cei care o creează.

Potrivit lui Cornea, un adevărat intelectual nu se poate forma în absența libertății interioare necesare pentru a spune adevărul și pentru a respinge tentativele de manipulare. Un astfel de

intelectual își ascultă propria conștiință, sfidând riscul și astfel nemaifiind în postura de a-și dezvolta o personalitate duală. Din ce în ce mai mulți poeți, scriitori și filozofi și-au ridicat glasurile pentru a-și apăra drepturile și pentru a mărturisii despre „acest secol de tristețe” potrivit libertății lor interioare și ignorând riscurile. Numele lor sunt în inima oricărui român: Ana Blandiana, Aurel Dragoș Munteanu, Dan Deșliu, Mircea Dinescu, Octavian Paler, Dan Petrescu, Andrei Pleșu, Mihai Șora și Gabriel Andreescu. Pentru toți aceștia, adevărul e dincolo de faimă și de compromis.

Scrisorile anterioare ale Doinei Cornea atestau existența unei solidarități în creștere în cadrul micii comunități de disidenți români. Ultima sa scrisoare însă a fost, evident, încărcată de conștiința faptului că prea puțini intelectuali din România sunt gata să se confrunte deschis cu regimul. Ea a sugerat că această atitudine este o trădare a misiunii lor în societate. Responsabilitatea intelectualilor nu ar trebui să se limiteze la chestiunea profesionalismului. Un intelectual autentic ar trebui, mai presus de toate, să fie onest, și acest lucru echivalează cu respingerea oricărei duplicități, chiar și aceea a tăcerii.

Crisla Ștefănescu
Radio Europa Liberă (München) –
Raport al secției de cercetare,
condusă de dr. M. Shafr. Document
din „Arhiva 1989”, Universitatea
Babes-Bolyai, Cluj-Napoca
(Traducere de Eliza DUMITRESCU)

DIN PRESA EXILULUI

Ungaria și Consiliul Europei. Budapesta bate la ușa importantului for occidental

(Urmare din pag. 1)

Alte tinere democrații europene ca Spania, Portugalia și Grecia au folosit și ele în trecut acceptarea lor în Consiliul Europei drept o trambulină pentru intrarea în Piața Comună Europeană. Adevăratele Ungariei la Fondul Financiar Intereuropean al Consiliului Europei va permite Guvernului de la Budapesta să beneficieze imediat de ajutoarele fondului, pentru zecile de mii de refugiați din Est care locuiesc pe teritoriul ungar, în drum spre emigrarea definitivă în Statele Unite, Canada și Australia. Până în prezent, Ungaria n-a primit decât 1 milion de dolari de la Comisariatul ONU pentru Refugiați și ea pretinde 5 milioane de dolari, pentru întreținerea acestor refugiați, până la finele lui 1990.

Viața Noastră (Israel),
9 noiembrie 1989
Articol primit prin bunăvoința
doamnei Ditta Goshen,
coordonatoare a Centrului
de Studii și Cercetare
a Istoriei Evreilor din România
de la Universitatea Ebraică
din Ierusalim

tv 9 noiembrie 1989

19:00 Telegazeta
19:30 În dezbatere: Tezele, ideile, orientările din expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Plenara lărgită a CC al PCR
Generalizarea învățământului de 12 ani – factor decisiv în formarea clasei muncitoare și a țăranimii intelectuale
Redactor Lucreția Lustig
19:50 Suprema unitate de granit Căntece patriotice, revoluționare
20:05 În dezbatere: Documentele pentru Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român
Prin afirmarea și promovarea celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii agricole – către recolte mari, sigure, stabile, către o agricultură de mare randament.
Redactor Radu Marian
20:25 Laureați ai Festivalului Național „Cântarea României”
Redactor Eugen Dumitru
20:45 File de glorioasă istorie Independența și suveranitatea patriei – aspirație statornică a poporului român
Radactor Maria Predet
21:05 Film în serial
Explozia
Producție a Studioului cinematografic „București”
Cu: Radu Beligan, Gheorghe Dinică, Toma Caragiu, Dem Rădulescu, Jean Constantin, George Motoi, Toma Dimitriu, Colea Răutu, Draga Olteanu, Florin Piersic, Mircea Diaconu, Cezara Dafinescu, Mircea Bașta, Aurel Ciuranu
Scenariul Ioan Grigorescu
Regia Mircea Drăgan
Ultima parte
21:50 Telegazeta
22:00 Închiderea programului

vremea

În țară, vremea a fost în general rece, cu cer temporar noros. Pe alocri, în nordul, centrul și estul țării au căzut ploii sub formă de averse și burniță. La munte, pe alocri a nins. Vântul a prezentat unele intensificări. Temperaturile maxime au fost cuprinse între 11-15 grade, iar minimele între 2-10 grade. S-a semnalat ceață pe alocri în sud-est și izolat în rest. În București, vremea a fost în general rece, iar cerul temporar noros. Vântul a suflat slab până la moderat, cu intensificări în cursul după-amiezii și spre seară. Temperatura maximă a fost cuprinsă între 16-17 grade, iar cea minimă în jurul valorii de 9 grade.

anunțuri

VĂNZĂRI
Vindem avantajos sufragerie Chi-pendalie, făcută de comandă și alte piese de mobilă.
Vând vulpi polare și pene păun;

CUMPĂRĂRI
Coarne cerb. Vând garaj metalic nou, demontabil, aparat sudură electric.
Cumpăr apartament 3 camere sau casa tip.

SALUTĂRI DIN... VASLUI !

Ilustrată tipărită de Editura Meridiană și difuzată de Poșta Română

În producție

ORIZONTAL: 1) Tipărită. 2) Folosite la imbinări metalice – Perioadă. 3) Șantier naval (abr.) – Stambă. 4) La calea ferată. 5) A lucra în ogor – Nicolavă (reg.). 6) Elucidate. 7) Fructe – Conjunție. 8) Țesătură – Scândurică. 9) Vâlcele (reg.) – Polei cu alamă. 10) Unealtă agricolă – La cusut.
VERTICAL: 1) Montează și repară aparatură. 2) Specialiști în tainele sub-solului. 3) Pentru (abr.) – Frunziș. 4) Calea mărfurilor – Produs alimentar. 5) Cuiel! – Compus chimic – Ape! 6) Metalul izolator – Acela (pop.). 7) Reproducere. 8) Impletituri tehnice – Nume feminin. 9) Întreprinderea de Ventila-toare – Sodiu – Șanț cu secțiune mică. 10) Prospectată.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Dicționar: OGI
Informația Bucureștilui, 1989

amintiri

MOLDOPLAST
UZINA DE PRELUCRARE MASE PLASTICE IA ȘI
Soseaua Tulora nr. 95
Tel. 31971
telex. 022266

SUGESTII, SESIZĂRI, RECLAMAȚII

Probleme din turismul autohton

Neajunsurile consemnate la restaurantele cu specific „Delta” și „Cherhana”, ce au făcut subiectul articolului „Local specific: atracție sau explicație?”, apărut la 26 august a.c., ne sunt confirmate și de Oficiul Național de Turism, Centrala „Litoral”, care ne răspunde că la unitățile respective s-au luat măsuri privind atât diversificarea sortimentelor de pește, cât și sancționarea celor vinovați: încetarea detașării ospătarilor Lucia Bacus și „avertisment” șefei de unitate, Mihaela Ghiță.

Incidentul petrecut în ultima zi de concediu a familiei Toltea din Iași la recepția Hotelului „Bradul”, din Vatra Dornei, consemnat de noi în materialul „Cine lasă loc de bună ziua”, publicat în nr. 40 al revistei, a fost prompt analizat și sancționat de Întreprinderea balneo-climaterică Vatra Dornei, care ne aduce la cunoștință următoarele: E adevărat că nu mai existau alte camere libere în hotel, durata șederii în stațiune expirând la data de 21 iulie a.c., ora 12:00, și începând de la acea oră camera era deja repartizată unei familii sosite la tratament, dar Grigore Prisăcaru, administrator

de hotel, trebuia să găsească soluția rezolvării în cel mai politic și cuviincios mod cu putință. Pentru acest motiv, dar și pentru evitarea unor astfel de situații i s-au retras trei gradății pe trei luni, conform Codului Muncii.

„Din documentele de încadrare a spațiilor, la Cabana Dâmbul Morii reiese că nu există alt confort decât categoria I cabană și deci în situația oferirii spațiului nominalizat nu se putea rezolva cererea în conformitate cu bilețul de odihnă. S-a constatat că turistul Iona Dobrea, din Simeria, a primit bilet de odihnă pentru locuri de cazare din contractul charter încheiat între OJT Brașov și OJT Deva, înscriindu-se eronat gradul de confort: I A – tarif de hotel în loc de categoria I – tarif de cabană. Față de cele arătate considerăm că nemulțumirea petentului a fost întemeiată. De aceea s-au și comunitat la OJT Deva tarifele de cazare aferente cabanelor turistice, iar Mircea Bureștea, șeful dispeceratului de cazare, a primit „mustrare”, pentru că nu a sesizat la timp greșeala.”

Maria Radu
Flacăra, nr. 44/1989